

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha

Band: 54 (1940)

Nachruf: Prof. dr. Chasper Pult : 2 schner 1869-31 october 1939

Autor: Schorta, Andrea

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 13.10.2024

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Prof. dr. Chasper Pult.

2 schner 1869 — 31 october 1939
da dr. Andrea Schorta

Ilis dis da viver qui concess chi' ns vegnen
Paun mel à staint à settaunt' anns rivaer
Et fin ottanta rivane daraer.
E pür il mèlg e flur d' la vitta quia
Fadi' e pain' eis dicch . . .

L. Wietzel, Psalm 90

Umans da fin sentimaint saintan a s' approssmar lur ultim' uretta. Abain ch' els suvent nu savessan as render quint d' ünqualche malesser, da stanglantüm o da malinconia, schi üna vusch interna als disch tantüna cler ed inclegiantaivel cur chi' d ais qua il moment da's preparar per il lung viadi.

Eir prof. dr. Chasper Pult sparti da quaist muond dandetta-maing ed inaspettadamaing mardi ils 31 october 1939 nun ais nimia gnü surprais da l' anguel da la mort. Bainschi giaiv' el diligianta-maing, ma sainza früda davo sia lavur, vivaiva sia vita regulara in seis prüvâ Sent sco scha inguotta nu füss; ma el savaiva cha be amo pacs, pakischems pass il separaivan da l' uman destin. Ed el s'avaiva preparâ. Il „Dicziunari rumantsch grischun“ al qual el ha dedichâ bain ün quart d' tschientiner da sia vita sta sün schlassa fundamainta; el svesch ha pisserâ cha seis decess dandet nu metta in privel la cuntinuità da cumparsa dals faschiculs. Fin a l' ultim di da sia vita redigit el vi al manuscrit da l' ovra ouramai in cuors da publicaziun e prepalet uschè material avuonda per 2—3 faschiculs chi cumparan pür davo sia mort. Fand la balantscha da si' operusità in servezzan da nossa favella resentit el il bsögn da tour-per l' ultima jada per mans la penna e repetir que ch' el avaiva dit pro tantas chaschuns davart il pled da nos buns vegls. Saviand cha que ais l' ultima vouta ch' el discuorra cun seis pövel, dà el a si' ovretta il titul significativ „Meis testament“. — El sentiva dad avoir fat seis dovair per patria e pövel cur cha la mort il clamet.

Da depinger güstamaing la vita, la lavur e la persunalità da prof. Chasper Pult, sainza sguazzar ne sulai ne sumbriva nun ais facil. El nun eira ün uman chi avriva seis intern a tuots e pro mincha chaschun. Neir las preschaintas lingias in sia memoria nun as lusingian perque da descriver sainza manguel que chi al daiva sia taimpra e sia valor. Percunter ans sta que a cour da far qua debita menziun da sia lavur per favella e custümanza rumantscha e da constatar quant inavant cha quaista lavur ais statta e restarà da muntada decisiva per nos inter movimaint rumantsch.

Sur dal cuors da sia vita nu solaiva prof. Pult guera tschanschar, uschè cha, abstrahand da seis plü strets amis e paraints, il pövel rumantsch il cugnuschaiva as po dir be tras sias ovras, tras seis referats e tras l'art e part ch'el pigliaiva vi da la lavur litterara, scientifica ed educativa dad oters. Las cuortas notizias biograficas ch'el deponit aint il Tramagliunz dal 1935, nr. 26 sun perque bain las sulettas datas da sia vita gnüdas cuntschaintas ad ün circol plü vast:

Nat ils 2 schner 1869 a Sent, perdet el sia mamma cun pac plü d'ün an d'età, tant ch'i nun al restet ingüna memoria d'ella. Cun 6 ans al manettan ils seis a Massa Carrara, ingio el cumanzet las scoulas. Turnà da Massa a l'età da 10 ans frequentet el la scoula primara e secundara da Sent, lura il gimnasi a Cuaira, e, fatta la maturità dal 1889, stüdget el a Turich ed a Lausanne. Tanter aint musset el per ün pêr ans in instituts privats e fet lura seis doctorat l'an 1897, preschantand sco dissertaziun ün stüdi sur dal dialect da Sent, intitulà „Le Parler de Sent“. — Davo avair mussà var 3 ans a Casale Monferrato ed obtgnü tras ün examen il diplom italian a l'Università da Genova cumanzet el l'an 1901 sia actività a San Galla, il prüm a la scoula d'administraziun ed academia commerciala, passand l'an 1906 dal tuot a quaista segunda chi avaiva tut il nom da „Handelshochschule“. L'an 1908 s'unit el in lai cun Lola Küng, figlia da nos stimà dr. Paul Küng. 5 ans davo, il 1913, surpigliet el, sco successur da l'inschmanchabel dr. Florian Melcher, la redacziun dal Dicziunari rumantsch e passantet blers ans da quaida cuntantezza e vantüra, circundà da l'amuraivla chüra da sia buna consorta, dedichand tuot sias forzas ad üna lavur, chi al staiv'a

cour; infin cha'l d'ür destin, ils 6 schner 1934, al pigliet quella chi eira statta sia glüm per plü d'ün quart da tschientiner. — Avuost 1934 as retret el da San Galla e pigliet stabla dmura a Sent.

La vödezza ch'üna giuventüna sainza mamma (schabain cha'ls seis fettan tuot lur pussibel per la rimplazzar), sto avair laschè in ün anim uschè subtil sco quel da Chasper Pult, ha el svesse cuvernà cul sindal da l'invidanza. Be d'inrar tradescha'l in sias poesias ed in sia prosa quella brama da's sentir chürà dal man buntadaivel d'üna pisserusa mamma ed esser amà cun quell'ardur cha be ün cour matern po amar. Sia giuvna muglier, üna duonna da finischem sentimaint, üna chara consorta e pisserusa mamma avaiva savü portar illa chasa da sar Chasper tuot quel sulai ch'el avaiva manglà sco orfen uschè cha la ventüra chi regnaiva suot lur tet as comunichav'eir a quels chi per cuorta o lunga d'ürada avaivan tut contact cun la famiglia Pult. A l'amur chi'l colliava cun sia buna duonna ha el dat expressiun in üna commoenta poesia, da la quala nus reprodüain qua be las trais prümas strofas:

Tü m'häst manà cun tschera riantada,
Cul lam manin pel muond serain e cler;
Tü üna mer'hast dat a meis viada,
Tü mi'algrezcha, meis cuntin pisser!

Tü m'hast manà per spuondas sulaglivas,
Sur cuolms e plans, infin al mar blauaint.
La glüsch dals alvs vadrets, d'ondusas rivas
Plü bell'am gniv'our da teis ögl riaint.

Dasper a tai svantaiva spessa tschiera,
Tü hast miss uorden, pasch in tuot nos far;
Ingio tü eirast, là regnaiva clera
L'amur chi s-choda tuot e vout güdar.

A circuls plü vasts da nossa patria grischuna ed al muond scienzià as preschantet il giuven filolog dr. Pult zuond avantagiusamaing cun sia dissertaziun davart l'idiom da seis lö natal intitulada „Le Parler de Sent“. Aint il numer 26 dal periodic „Romania“ edi dals cuntschaints linguists frances Paul Meyer e

Gaston Paris chi nu solaivan spargnar la critica inua cha quella eira motivada, la dissertaziun dal giuven Pult vain taxada per *très intéressante monographie qui complète utilement la grammaire de M. Th. Gartner. . . . Les mots ont été requéillis d'après une très bonne méthode. L'auteur est bien au courant de l'état de la science.* Scha nus cuschidrain cha quella vouta nun as disponiva amo dals richs materials dal DRG. e dals materials cumparativs per las otras terras neolatinas depositats i'ls atlas linguistics, in monografias e revistas, ma cha'ls fenomens fonetics, morfologics e sintactics d'ün dialect as preschantaivan al scrutadur quasi dal tuot isolats, lura stuvainsa arcugnuoscher dublamaing la valor da quaista prüma lavur da dr. Chasper Pult. Ella ais amo hoz, schabain per part antiquada in tscherts detagls, ün'ouvra cha mincha linguist chi s'occupa dals idioms ladins sto avair cuntinuadamaing avant sai.

Intant cha la monografia „Le Parler de Sent“ concentrescha sia atenziun süls fats fonetics e morfologics d'ün sulet idiom local ed interessa perque plütost il linguist, ais la seguond'ovra importanta da Chasper Pult „Über Ämter und Würden in Romanisch Bünden“ già üna prestaziun chi tendscha surour ils strets limits da la püra linguistica ed interessa güst uschè fich eir l'istoriker, il jurist ed il folclorist. Sortind da la terminologia giuridica, impustüt da las denominaziuns dals uffizis (*mastral, cuvi, abolt, mas-chalçh, perdütta* etc.) e da las instituziuns giuridicas (sco *maustralia, avuadia, güdisch, chörl*, plünavant *drettüra, cumön, vschinanacha, vih*) tschercha el da schnuvar ils fils da l'intretschamaint e da la simbiosa dal dret roman cul dret german in Rezia. Il tema blier massa vast e cumplichà per pudair gnir trattà in ün artichel da revista ha chattà in prof. Pult ün profund cugnuschidur da la vita e custümanza rumantscha, bun interpretader da las funtanas giuridicas e versà linguist, da maniera cha'ls resultats obtgnüts restaran tuottüna il puonch da partenza per tuot ils ulteriurs stüdis sün quaist champ. Per illustrar ils resultats cha lavuors da tal gener pon madürrar, dess seguir qua üna zipla our da seis referat popular salvà il 1929 in chaschun da la festa da l'Uniun dals Grischs a Turi ed a Cuaira.

„Prof. dr. Pieder Tuor da l'università da Berna disch in seis bel cudesch sur dals „Libers da Laax“ cha las anticas fuor-

mas da dret germanicas nun as mantgnettan ninglur uschè püras sco in nossas drettüras grischunas-rumantschas.

Fastizis da quaistas relaziuns tuot specialas s'han mantgnüts infin hoz in nos pled o linguach quotidian. Güst quaist'expressiun „*il pled*“ chi piglia il lö dal latin „*verbum*“ e da l'italian „*parola*“ ans manifesta cleramaing la predominanza dal dret franc pro nus. *Pled* vain nempe (sco il frances *plaider, plaideur* etc.) da *placitum* chi significhaiva pro'ls Francs „la drettüra, il di da dret“ e la „sentenza“, cun oters plets „quai chi ha plaschü als signurs güdischs da decider in causa.“ *Placitum* vain nempe da *placere* plaschair.“

Surpigliand l'an 1914 la redacziun dal Dicziunari rumantsch grischun chattet prof. Pult finalmaing quella schlassa fundamainta, l'abundant material, l'intim contact cun l'intera terra rumantscha e la survista sur da la vasta litteratura scientifica, premissas idealas per lavurar inavant süel champ da la perscrutaziun da nossa lingua e da nos pövel. Las greivas catastrofas coura il vast muond, la tragica perdita da duos giuvens secretaris Andrea Casanova e dr. Martin Lutta (vair Annalas 33, 233 ss.) ma eir il creschaint pais da l'ovra stessa e la cuntinua misiergia finanziaria da tuot nossas intrapraisas rumantschas sun stats fraidas dschetas chi ardaivan adüna darcho vi l'aguoglia da nos er rumantsch. Tuottüna pudettan cumparair da sia penna amo diversas lavuors da caracter püramaing scientific e da valor stabla.

„Am eigenen Backbrett“ lavur cumparsa il 1925 aint il volüm consacrà a prof. dr. Louis Gauchat in chaschun da seis sesantavel anniversari voul bainschi dar in prüma lingia ün'impressiun da la vitalità da noss idioms illustrand co cha elemaints vegls e novs, vschins e fulasters as intretschan, as derasan, as s-chatschan e's sdrüan e nu po perque as fermar lönch pro singuls problems. Tuottüna ais il lectur adüna darcho inchantà da la schurma da preciusas observaziuns e soluziuns zoppadas qualvoutas modestamaing in notas. L'intera lavur tradescha cha'l redactur dal Dicziunari rumantsch grischun nu s'ha be cuntantà da collectar ed ordinar ün vast material, ma ch'el l'ha eir tut in seis possess spiertal.

„Ueber die sprachlichen Verhältnisse der Raetia prima im Mittelalter“ ais ün stüdi dedichà ouravant tuot a la romanità morta, als stizis da nossa favella retica i'l territori da la Rezia inferiura. In duos vasts chapitels stübgia Pult la tschessada dal rumantsch illa part suot da la Raetia prima, nomnadamaing ils contuorns da San Galla e dal lai da Constanza ed arriva tras minuzius stüdi da la „Vita et miracula S. Galli“ e da l'uschedit „Vocabularius Sancti Galli“ a la conclusiun cha nossa favella saja mort'oura in quaist territori durant l'ottavel tschientiner, dimena circa l'an 700—750. Las s-charsas notizchas istoricas mantgnüdas per quaist temp e quaistas cuntradas nu permettàn da precisar plü fich la data da mort da la romanità ne ils lös inua ch'ella as pudet tgnair il plü lönch. Percunter reuschescha quetant in ün seguond chapitel per diversas cuntradas uossa germanisadas dal chantun San Galla sur l'uschedit „Hirschensprung“ tanter Rüti ed Oberriet, dal Vorarlberg, dal Grischun tudais-ch, dal Tirol e da l'Alto Adige. La perscrutaziun sistematica dals noms locals da quaistas contradas e la lectura da las pergaminas a disposiziun permettarà bainschi da cumpletar e da precisar ils resultats obtgnüts da Pult, ma las conclusiuns cha'l stadi odiern da la scienza permetta po ün chattar per granda part, bain motivadas e tuottüna expostas in möd inclegiantaivel eir al laic in quaista diligianta ovretta da Pult.

Da las ulteriuras lavuors da caracter spüramaing linguistic restan da manzunar „Impronte grigioni“, ün referat salvà a Mustèr l'an 1930, in occasiun dal congress internaziunal dals romanists, referat chi aintra in divers problems, ma chi ha attrat l'attenziun da la scienza ouravant tuot pervi da la famosa survista dals adverbs e da las preposiziuns chi disegnan la direcziun (*sü, giò, süedaint* sursilvan *viadenasi*, ladin *aintaviridaintasom* etc., etc.). Interessant aise cha eir vi a quaists fenomens ils Guausers han contribui lur part e cha sumgliaintas fuormas as chattan eir aint ils dialects dal Valais neolatin.

L'ultim stüdi da simil gener cha prof. Pult preschantet, lavur in plüs rapports sumgliainta a quella dedichada a prof. Gauchat as nomna „Amo ün pêr kikkers giò da nossa panera“ ed ais l'unica contribuziun rumantscha aint il volüm offert ad Antonin

Duraffour, professur a l'università da Grenoble in occasiun da eiss 60avel anniversari.

In ün stil per bainquant plü popular, siand ch'ellas as volvan a seis agen pövel e na be ad alchüns linguists, scrivet prof. Pult in quels var 40 ans ch'el dedichet a nossa favella, üna quantità da lavuors plü grandas e plü pitschnas cun las qualas el as fadiaiva da rivir ils ögls da nos pövel invers als privels chi imnatschan a nossa lingua. Cumparsas per granda part aint illas Annalas sun ellas accessiblas a minchün uschè ch'ün po desister da las caracterisar in detagl.

Il cumanzamaint da quaista lunga fila fa la publicaziun da las quatter conferenzas (referats) salvadas a Zuoz l'an 1913 in occasiun dal cuors academic da vacanzas. Già qua resortan tscherts problems predilets per ils quals prof. Pult nu gnit stanguel da cumbatter fin a seis ultims dis: la refuorma ortografica, la purificaziun da la lingua dad elemaints esters dispensabels, la cumprova cha nos rumantsch saja ün linguach independent, il stüdi da l'extensiun dal rumantsch da temp vegl etc.

Sco redactor dal Dicziunari rumantsch grischun metta prof. Pult sias publicaziuns in adüna plü stretta relaziun cun quaista ovra. Persvas cha la prosperità da quella dependa in buna part da la dumanda, sch'ell'ais buna da s'acquistar l'interess e l'affecziun dal pövel rumantsch cumainza el apaina entrà illa redacziun cun la publicaziun da rapports annuals chi dan üna buna e clera survista sur da la lavur prestada an per an. Granda chüra e diligenza impuonda el eir per las otras publicaziuns chi as refereschan al Dicziunari: „Alchüns artichels da prova“ (1916; cuntain ils artichels *chalanda*, *chalandamars*, *chavra*, *clos*, *micluns*, *petenbrot*, *tragliun*, *tuargia*, *tumetschala*. Important ais il stüdi „Las bacharias“ cumpars l'an 1921 e manià sco prüma contribuziun dad üna seria plü lunga suot il titul „Stüdis folcloristics“. Lur mera dess esser quella da schligerir plü pussibel ils artichels chi cumpariran aint il Dicziunari, da trattar ün tema (dat tras ün chavazzin dal Dicziunari) fin a seis ultims detagls, resguardand dasper ils aspets spürmaing linguistics, güst uschè fich la vart folcloristica, istoric-culturala, economica e giuridica dal tema.

Ün bun pass inavant vers la fuorma definitiva cha'l Dicziunari pigliarà ans maina Pult alura cun seis „Artichels da prova

cun text explicativ tudais-ch (Annalas 36, 1922). Ils referats: Il Dicziunari rumantsch (1925, Annalas 41), Noss nouvs dicziunaris (1937, Annalas 51) sun scrits cun la mera dad orientar il pövel rumantsch sur da las difficultats chi impedischan ün progredimaint rapid da l'ovra e sur da la fuorma cha'l Dicziunari rumantsch grischun ed ils dicziunaris pratics da la Lia rumantscha avaran.

Ma invezza da preschantar qua tuot las ulteriuras publicaziuns rumantschas, in part sortidas da referats, lavuors chi han part decisiva vi dal svilup da purificaziun da nos linguach, dess bastar ün tschögn sün si' ultim'ovretta cumparsa aint il Fögl Ladin, ovretta chi dà la sintesa da seis operar in quaista direcziun: „Meis testamaint.“ Conclüdand la survista sur da las plü importantas publicaziuns da Chasper Pult meritan da gnir mánzunadas amo diversas ovrettas tudais-chas chi paleseschan plü co otras seis grand talent dad observar, inleger ed interpretar l'essenza da la custümanza dal pövel, il folclore rumantsch. Quaist talent chi as metta adüna in frain cur ch'el ha da chefar cun linguists da püra pasta, sbuorfla plü spontanamaing invers seis agen pövel ed inchantà cur cha Pult as sainta in cumpagnia da folclorists.

Aint il „Schweiz. Archiv für Volkskunde“ chattainsa l'an 1916 ün pitschen tractat: „Volksbräuche und Volkswohlfahrt“, paginas ch' ün nu vain stufi da leger. Ma eir seis artichel aint illa Zofingia da l'avrigl 1931 „Die rätoromanische Schweiz“ ha acquistà in möd simpatic e discret blers amis per nos pövel. Il medem vala per l'artichel „Alltags- und Festtagstreiben“ in Schweizer Volksleben, volüm 1 dal 1929. Quaistas ed otras lavurettas cuntschaintas uschè pac in terra ladinā, lavurettas chi toccan il viv da nos esser grischun e rumantsch füssan degnas da gnir reunidas in ün volümet accessibel a circuls plü vasts, perche ch'ellas nu sun be perdütas da sias vastas cugnuschentschas ma eir da seis fin sen artistic. Il früt il plü precius da quaista ventüraivla cumbinaziun ais bain seis „Idil engiadinais“ publichà aint illa Musa ladina, poesia da rara bellezza.

Ma l'ovra cun la quala il nom da Chasper resta collià per adüna, l'ovra chi ha absorbà per bain ün quart da tschientiner sias forzas, seis pissers e seis sömmis ais il

Dicziunari rumantsch grischun.

Fingià l'an 1904, cur cha'l Dicziunari stat preparà e fundà in tuotta quietezza da dr. Robert de Planta (vair Annalas 29, pag. 5 ss.) gnit surdat a la Società retorumantscha e cha quaista giaiva in tschercha d'ün redactur chi avess gnü las capacitats e l'idealissem vulgü per tour il seis mans la chüra per l'ovra creschainta, avai' ün pensà eir a l'autur da „Le parler da Sent“, legitimà plainamaing sco bun cugnuoschidur da nossa favella. El s'interesset eir fich per l'incumbenza, desistit però, siand cha'l giuven Florian Melcher, liber da tuots oters impegn, pudaiva as metter a disposiziun a cundiziuns plü favuraivlas. Seis viv interess pel Dicziunari nu chalet perque minimamaing e Pult entret cun plaschair ed entusiassem illa cumischun filologica fundada l'an 1907 sco istanza consultativa e da survaglianza.

Cur cha l'an 1913 ün'aspra sort privet il Dicziunari da seis giuven redactur, sar Chasper seguit al clam da sia conscienza ed as mettet a disposiziun da l'ovra. Il stadi da la lavur abandonada dandettamaing da seis giuven redactur cumplandscha dr. Robert de Planta in sia commoenta biografia da Florian Melcher (Annalas 29, p. 15) culs plets:

Il tragic vi da quista dandetta fin d'üna vita plaina da lavur ais que, cha l'ouvra gnit tschuncha in ün stedi del tuot provisoric. ... El avaiava quinto cun sgürezza almain sün que da pudair glivrer svessa la prüma part da l'enorma lavur, la collecziun del materiel. Ed uossa ais gnida desdrütta eir quaista sprauza. La lavur da collecziun ais in ün stedi scu üna taila cumanzeda, della quella ils fils tachos da tuottas varts sun tschunchs e stöglian gnir lios insembel danouvmaing. Per bgers detagls mauncha pero mincha possibilited da rifer il dan.“

Que vulaiva üna ferm'amur per la chosa per as metter suot talas condiziuns vi dal taler, stüdgjar il disegnar da la taila sdrappada e cumanzar a nuvar ils fils tschunchs. Nus relevain dals rapports annuals cha Pult lascha cumparair regularmaing illas Annalas, cha que cuostet üna enorma fadia da's lavurar aint in tuot ils detagls technics, aint il plan da lavur stat malapaina concepi, tour sü danöv ils fils cun tants e tants correspundents ed amis da l'ovra ed ir frais-chamaing inavant.

Già il rapport per l'an 1914 palesescha cha Pult eira decis da refar il dan cha'l Dicziunari avaiva subi redubland l'intensità da lavur. Il grand questiunari chi gniva cumpilà al büro, multiplichà cul mimiograf e tramiss als correspondents as rechattaiva a pag. 695. Il nouv redactur spedit già il prüm an ulteriuras 120 paginas, cuntinuet cun la concentraziun dal material entrà e l'augmentet fermamaing. La granda lavur iniziada subit dal nouv redactur, lavur chi ais amo hoz da valer cardinala per l'orientaziun aint il vast material, füt quella da munir l'inter bloc da var 150,000 bigliets cun chavazzins scrits sün chartunets cotschens indichand uschè la fuorma chi decida l'uorden alfabetic. Sün quaista lavur as basa amo hoz l'intera survista aint il material.

Dad enumerar l'infinità da lavur da detagl, da stüdi e fadia cha la raccolta dal material custet fin cha'ls ultims fögls dal grand questiunari (sur 1650 paginas) fütan spedit e, davo turnats, spogliats da las respostas nu po esser l'incumbenza d'üna cuorta biografia. I nun ais neir necessari da descriver la lunga e stantusa via cha l'ovra ha percuors fin cha'l grand bloc s'avaiva augmentà a l'extensiun dad hoz cun seis bel milliun da bigliets. Tuot que ais deponü in fuorma concisa ed objectiva aint ils rapports annuals cumpars daspö il 1914 aint illas Annalas. Essenzial ais in quaist connex, cha que ais in buna part la prestaziun da prof. Chasper Pult. Be chi chi copcha ed ordinescha s'vess dis e mais material linguistic po masürar l'enorma summa da lavur chi giascha in quellas 520 s-chaclas our da las qualas nos Dicziunari rumantsch grischun piglia sia via our il muond.

Ma Chasper Pult ha eir part decisiva vi da la cumparsa dals prüms faschiculs da l'ovra e vi da la structura e fuorma ch'ella ha survgni. Da seis prüms artichels da prova (*chalanda, chalandamars* etc.) fin als ultims (*adatg, arar*, cumpars l'an 1931 in fuorma definitiva) observainsa ün cuntin ir in tschercha da la fuorma, üna luotta cul material airi ed imperfet chi voul esser modellà dal man versà ant co gnir surdat al pövel ed a la scienza. Ed ella nu füt per inguotta. Ils ultims artichels da prova han chattà ün'accoglientscha uschè cordiala, schi, ün po dir sainza exagerar, tanta admiraziun dals perits (vair Annalas 48, p. 295 s.) cha tant la redacziun co la cumischiun filologica stimettan arrivà il momaint da cumanzar cun la publicaziun. La cuntinuanta chüzza

dal Dicziunari ed alchünas difficultats technicas, in part eir il led chi eira entrà illa famiglia Pult cun la greiva malatia e prematura mort da duonna Lola, han retardà la cumparsa dal prüm faschicul dad an in an. Cun rasegnaziun vezzaiv' il vegl redactor co cha' l böt final uschè ardaint sfügiva adüna darcho, e sentind a svantar ils ans nun al reuschiva que adüna da supprimer ün sentimaint dad aspra dolor. Ma dalöntschi davent da's render, concentret el tuot sias forzas sün l'ovra da sia vita; e mera! Duos mais davo avair cumpli seis 70avel anniversari, dal qual seis pövel, seis amis e collegas s'avaivan algordats uschè simpaticamaing, il prüm faschicul da 96 paginas, piglia sia via our' il vast muond. Chi nun avess cuvi al venerabel autur davo 25 ans da tanta lavur e tanta stainta ün pêr dis da festa? Ma Pult nun as sentiva stanguel. Sün sia maisa madüraiva inavant pagina per pagina da l'ovra intant cha illa stamparia gnivan già plajadas las archas dal seguond faschicul. La mobilisaziun dandetta dals 1. settember paret per alch eivnas da metter in privel sia cumparsa per il termin previs. Vers la seguonda metà d'october pudet el però l'istess gnir spedi.

A la tschantada da la cumischiun filologica dals 28 october 1939 det prof dr. Chasper Pult giò seis rapport per l'an corrent, il prüm rapport chi relatescha davart il stadi da publicaziun, chi manzuna l'ampel numer dad abunents chi güdan a portar inavant il Dicziunari. I füss indiscret da vulair ingiavinar ils sentimaints chi univan in quaist di memorabel la redacziun e la cumischiun e chi accumpagnettan a chasa a nos stimà caporedactor. Que eira la sanda saira.

Il mardi davo cupidet el via sco ün füm, vuliand far seis sönet dal mezdi. Ün quaida mort, ün grand regal da Dieu davo üna vita tant combla da lavur e da furtüna e led uman.

A seis funeral eira accurrü ün grand pövel. La pressa svizra al rendet debitamaing l'onur meritada. Ma plü fich co tuot quaist portaran inavant sia memoria ils modests accords dals scolars da Sent chi al dschettan adieu davant sia chasa cun nossa prüvada chanzun „Lingua materna“.

Publicaziuns da prof. dr. Chasper Pult

Üna staila (*) avant il titul d'üna lavur comparsa in üna revista, chalender, gasetta o cudesch da plüs autuors voul dir chi existan eir copchas separadas. Ils artichels publichats in nossa pressa ladina ed in gasettas tudais-chas dals quals nu sun gnüts fats üngüns separats, nu sun cuntgnüts in quaista glista.

Le Parler de Sent (dissertaziun), Lausanne 1897.

Rhaetoromanische Elementargrammatik, mit besonderer Berücksichtigung des ladinischen Dialekts im Unterengadin, zweite Auflage, durchgesehen von G. Pult, Zürich 1906, dritte Auflage, durchgesehen von C. Pult, Zürich 1918.

* Ueber Aemter und Würden in romanisch Bünden (Romanische Forschungen, Bd. 32, 389—480; 1911).

* Nos rumantsch. Quatter conferenzas tgnüdas in Auost 1913 a Zuoz in occasiun del cuors academic da vacanzas. (Annalas 29, 153—200; 1914).

Ob dem Schyn; Besprechung v. C. Decurtins Rätorom. Chrestomathie, Band X (Wissen und Leben 1914, 747—756).

* Volksbräuche und Volkswohlfahrt (Schweiz. Arch. f. Volkskunde, Bd. 20, 259—273; 1916).

* Alchüns artichels da prova (Annalas 31, 229—282; 1916).

* Ladinia e Italia (Fögl d'Engiadina 1917, nr. 54, 55, 57, 59, 62, 63, 64).

* La plü veglia pergamina rumantscha del archiv da Sent (Annalas 33, 110—126; 1918).

* Davart l'ortografia valladra ed otras chosas amo plü dalettai-vlas (Fögl d'Engiadina 1918, nr. 65, 67, 68, 69, 71, 72, 74, 78).

* Las bacharias (Annalas 35, 29—86; 1921)

* Auch den Kleinsten ein Plätzchen an der Sonne. (Mitteilungen der Neuen Helvetischen Gesellschaft. Annada 8, nr. 10 ed 11, pag. 192—195; 1922).

* Artichels da prova cun text explicativ tudais-ch (Annalas 36, 136—140; 1922).

* Register dals plets trattats nellas Bacharias (Annalas 35) cun indicaziun da lur pronunzia (Annalas 36, 144—151; 1922).

Algordanzas clamadas da l'incendi da Sent (8 gün 1921). (Chalender Ladin 12, 55—57, 1922).

- * Alch observaziuns ortograficas (Gazetta Ladina 1924, nr. 5—8).
- * Am eigenen Backbrett (Festschrift L. Gauchat, 155—178; 1925).
- * Il Dicziunari rumantsch, referat (Annalas 41, 165—181; 1927).
- * Ueber die sprachlichen Verhältnisse der Raetia Prima im Mittelalter (Revue de Linguistique romane 3, 157—205; 1927).

Alltags- und Festtagstreiben (Schweizer Volksleben, herausgegeben von Prof. Dr. H. Brockmann Jerosch, Bd. 1, 46—61, 1929).

- * Il vegl cumün grischun rumantsch (Annalas 44, 362—381; 1930).
- Il nouv Baldirun (10 ans Uniun rumantscha Turitg, 13—18; 1930).
- Die rätoromanische Schweiz (Zofingia, Zentralblatt des Zofingervereins, Jahrgang 71, 419—433; 1931).
- * Impronte grigioni (Revue de Linguistique romane 7, 101—118; 1931).

* Spendrain nos vegl pled rumantsch. — Nos linguach popular ladin e co ch'el as dosta, duos referats (Fögl d'Engiadina 1932, nr. 96, 98, 101, 102; 1933, nr. 9, 10, 12, 13).

Il bös-ch verd da la vita, novella (Il god grischun 15—21, 1932).

Artichels da Prova: Dicziunari rumantsch-grischun, Provas, Probeheft „Acla, adatg, arar“ 1933.

A mia Lola, poesias (San Galla 1934).

Il Tramagliunz, nr. 25, 1935, numer dedichà a C. Pult.

Cristoffel Bardola, necrolog (Chalender ladin 26, 5—9; 1936).

* Noss nouvs dicziunaris, referat (Annalas 51, 282—297; 1937).

Chasper Po, necrolog (Chalender Ladin 28, 21—26; 1938).

Rätoromanisch, unsere vierte Landessprache (Veröffentlichungen der Handelshochschule St. Gallen, Reihe B, Heft 2, 1938).

* Rapport annual dal Dicziunari rumantsch grischun (ais cumpars dal 1914—1938 regularmaing minch' an aint illas Annalas).

* Dr. Andri Augustin, necrolog (Annalas 53, 141—146; 1939).

* Amo ün pâr kikkers gio da nossa panera, Mélanges Duraffour (Romanica Helvetica 14, 105—114; 1939)

* Meis testamaint (Fögl Ladin 1940, nr. 2—14, 16—21, 23; il separat cumparirà prossmamaing).

* Recensiu da A. Schorta, Lautlehre der Mundart von Müstair (Vox Romanica vol. 5, 1940, cumpara prossmamaing).

Dicziunari rumantsch grischun,

1. faschicul, A- ademplat (pag. 1-96, 1938, cumpars favrer 1939).

2. faschicul, ademplat-ajer (pag. 97—144, cumpars oct. 1939).

3. faschicul, ajer-alp (pag. 145—192, 1940).

Artichels da C. Pult cumpariran fin aint pel setavel faschicul.